

Bestemmelser, der hindrer Lærlingen i at være Medlem af faglige, politiske eller andre Foreninger“. Nu har jeg set, at en Mester skal have udtalt, at han vilde i sine Kontrakter have forbudt, at Lærlingene var Medlemmer af saadanne faglige eller politiske Foreninger. Jeg er en ganske bestemt Modstander af at forbyde noget saadant i en Kontrakt. Det vilde være urigtigt, og det vilde efter min Mening ogsaa være uklogt. Jeg kan huske fra min egen Skoletid, at de to sidste Aar, før jeg blev Student, blev der pludselig her i København dannet en hel Mængde Foreninger af Skoledisciple; det blev da forbudt i Skolerne at være Medlem af saadanne Foreninger, og som Følge af dette Forbud meldte vi os jo ind i overordentlig stor Udstrækning. Det var uhyre spændende, naar disse Møder blev afholdt, at se at undgaa de Spejdere — ikke Spejdere i moderne Forstand —, men Spejdere i den Forstand, at det var Skolebestyrere eller Skoleinspektører, der var ude at promenerer i de Gader, i hvilke de Lokaler fandtes, hvor Møderne blev afholdt, for at se, hvem der sneg sig hen til disse Møder. Noget lignende, tror jeg, vilde blive Tilfældet, hvis man positivt forbød den Slags Ting i Kontrakterne. Det vilde virke som en stærk Opfordring til disse unge Mennesker til at gaa ind i saadanne Foreninger. Noget andet er imidlertid, om det er naturligt at medtage en saadan Bestemmelse i Loven og gaa ud fra, at et 14—15-aarigt ungt Menneske — skal man vel sige — allerede i den Alder skal være ganske fagforeningsmæssigt udhalet. Men jeg er altsaa bestemt imod, at et saadant Forbud skal kunne optages i en Kontrakt.

Om Arbejdstiden er der truffet Bestemmelser i § 7. Det vilde sikkert være rimeligt, om man med Hensyn til disse Bestemmelser fulgte Fagene, og jeg tror ogsaa, det vilde være i Lærlingenes Interesse. Det drejer sig om mange forskellige Fag, og det vil sikkert nok vise sig, at man for de usunde Fag vil faa en kortere Arbejdstid end for Fagene i Almindelighed.

§ 8 indeholder om Virksomhed paa Folkekirkenes Søn- og Helligdage en Bestemmelse, jeg i Almindelighed kan tiltræde. Men det forekommer mig, at der i visse Tilfælde maatte kunne træffes Undtagelsesbestemmelser, saaledes at vi her blot fastsatte Rammerne.

I § 11 staar der, at Indenrigsministeren efter Samraad med Handelsministeren træffer Bestemmelse om Læreprøver.

Det vil dog være ganske nødvendigt, at Fagene er med, naar saadanne Bestemmelser skal træffes. I § 12 gives Bestemmelser angaaende Uddannelse paa Handelsskoler og tekniske Skoler o. s. v., men hele denne Paragraf forekommer mig at være alt for løst sammensat; den giver ikke den nødvendige Garanti for, at det bliver Hensynet til den praktiske Uddannelse, der til enhver given Tid bliver det afgørende. Allerede dette bevirker, at man nærmere skal overveje hele denne Paragraf. Dernæst staar der, at Undervisningen i Aftenskoler — jeg ser bort fra, at der for indtil et Aar ad Gangen, hvilket jeg mener er alt for kort, kan tillades Afvigelse — ikke maa finde Sted efter Kl. 8 Aften. Man savner i Bemærkningerne ganske Oplysninger om Handelsministeriets Stilling til dette Spørgsmaal. Jeg ser, at Handelsministeren ikke er til Stede, men han kommer maaske; det vilde være rimeligt, om Handelsministeren udtalte sig her om dette overordentlig vigtige Spørgsmaal, forsaavidt det vedrører Handelsministeriet. Er det overhovedet gør ligt at lægge Aftenskoleundervisningen saaledes, at den er endt Kl. 8 Aften? Vil det være muligt alle Steder, hvor der er teknisk Undervisning og Handelsskoleundervisning, at knytte saadanne Kræfter dertil, at dette kan gennemføres, og hvorledes vil det stille sig økonomisk? Er det muligt at lægge alt saaledes om, at man kan rumme det indenfor disse Rammer? Alt dette giver Lovforslaget slet ingen Oplysninger om. Det er overordentlig vigtige Spørgsmaal, det her drejer sig om, som det bliver ganske nødvendigt for det kommende Udvalg at gennemarbejde grundigt. Det vilde have været en stor Fordel, hvis man allerede af selve Lovforslaget havde kunnet se, hvorledes det forberedende Arbejde er gjort. Alle de Erklæringer, der skulde indhentes om de Spørgsmaal, der rejser sig i denne Sag, bør lægges frem for Medlemmerne, specielt for Medlemmerne af Udvalget. At træffe Bestemmelser i al Almindelighed paa dette Omraade vil kræve meget vidtgaende og alvorlige Overvejelser. Man maa for det første være sikker paa, at de kan gennemføres, uden at det skader den tekniske og handelsmæssige, teoretiske Uddannelse, og dernæst, at det overhovedet er rimeligt at gaa til saadanne Bestemmelser. Jeg ser i al Almindelighed med Sympati paa Bestræbelserne for, at Lærlingene kan faa nogen teoretisk Uddannelse, ogsaa uden